

ABSOLÚTNE UKAZOVATELE NA BÁZE PEŇAŽNÝCH TOKOV

Absolute indicators on cash flows

Miloš Sklenka

Prehľad peňažných tokov tvorí v trhovej ekonomike významnú súčasť finančnej analýzy, umožňuje komplexnú deskripciu a vyhodnotenie finančnej situácie účtovnej jednotky, resp. zmien vo finančnej situácii účtovnej jednotky v danom období. **Cieľom finančnej analýzy prehľadu peňažných tokov** je zhodnotenie peňažných tokov sledovaného obdobia z hľadiska ich vplyvu na finančnú situáciu účtovnej jednotky. Analýzou peňažných tokov možno posúdiť kvalitu finančno-hospodárskeho riadenia účtovnej jednotky, lebo peňažné toky prezentované v prehľade peňažných tokov sú výsledným efektom podnikových investičných a rozhodovacích procesov. Účel ukazovateľov peňažných tokov je daný potrebou vyjadrenia vnútorného finančného potenciálu účtovnej jednotky, jeho vnútornej finančnej sily a je mierou schopnosti účtovnej jednotky tvoriť z prevádzkovej činnosti peňažné prebytky použiteľné na financovanie nevyhnutných potrieb. Ukážeme si pri jednotlivých ukazovateľoch aj **spôsob výpočtu**, pri ktorom budeme vychádzať z výkazov SÚVAHA Úč POD 1-01 a Výkaz ziskov a strát Úč POD 2-01 platné po 1. 1. 2011.

Prehľad peňažných tokov poskytuje viacero ukazovateľov (absolútnych, pomerových), ktoré charakterizujú finančnú situáciu účtovnej jednotky. V článku sa zameriame len na absolútne ukazovatele na báze peňažných tokov.

Ukazovateľ cash flow – je to ukazovateľ zmeny stavu peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov, ktorý sa vyčíslí ako rozdiel **konečných zostatkov peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov a ich začiatkových stavov**. Je globálnym ukazovateľom, ktorý môže mať formu **prírastku** alebo **úbytku** peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov. Výpočtom zistíme, či účtovná jednotka má vyšší alebo nižší stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia v porovnaní so stavom na začiatku účtovného obdobia.

Ukazovateľ netto cash flow – vypočítame ho ako **súčet výsledku hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov a odpisov dlhodobého majetku**. Môže mať kladnú alebo zápornú hodnotu. Záporná hodnota poukazuje na to, že záporný výsledok hospodárenia (strata) je vyšší ako základný interný zdroj financovania - odpisy.

Výpočet: *VZaS r. 47 + VZaS r. 18* (len účet 551 – Odpisy DNM a DHM)

Cash flow zo samofinancovania – vypočítame ho nasledovne: **výsledok hospodárenia po zdanení daňou z príjmov + odpisy +/- zmena stavu dlhodobých rezerv**. Predstavuje vnútorný finančný potenciál účtovnej jednotky, t. j. financovanie z interných zdrojov účtovnej jednotky.

Výpočet: *VZaS r. 61 + VZaS r. 18* (len účet 551 – Odpisy DNM a DHM) *+/- Súvaha [(r. 090+ r. 092) za bežné účtovné obdobie - (r. 090+ r.092) za predch.účtovné obdobie]*

Čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti – informuje o schopnosti účtovnej jednotky vytvárať peňažné prostriedky v činnosti, ktorá je predmetom jej podnikania. Môže mať kladnú alebo zápornú hodnotu. Jej hodnota vypovedá o tom, či účtovná jednotka vytvorila dostatok peňažných prostriedkov na udržanie schopnosti prevádzkovej činnosti v budúcnosti, na investičnú činnosť a na finančnú činnosť, a to bez pomoci externých zdrojov financovania.

Čistý peňažný tok z investičnej činnosti – informuje o výške záporných peňažných prostriedkov, t. j. výdavkov na obstaranie dlhodobého majetku, t. j. na prostriedky, ktoré zabezpečujú budúce príjmy. Tento ukazovateľ môže mať v ojedinelých prípadoch aj kladnú hodnotu, ktorá by vypovedala o tom, že kladné peňažné toky by prevyšovali záporné peňažné toky, napr. predajom nepotrebného dlhodobého majetku.

Čistý peňažný tok z finančnej činnosti – informuje o výške peňažných prostriedkov, ktoré účtovná jednotka použila na splácanie dlhodobých úverov a pôžičiek, na výplatu dividend a podielov na zisku a pod. Tento ukazovateľ predovšetkým vypovedá o tom, koľko peňažných prostriedkov bude účtovná jednotka potrebovať napr. na splácanie úverov a pod.

Vo finančne zdravej účtovnej jednotke by mal čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti dosahovať kladnú hodnotu a čistý peňažný tok z investičnej činnosti zápornú hodnotu, ale nemal by prevyšovať čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti, pretože účtovná jednotka by nemusela mať dostatok peňažných prostriedkov na finančnú oblasť. S týmto súvisí ďalší absolútny ukazovateľ a to **čistý peňažný tok po financovaní investícií**.

Výpočet: Čistý peňažný tok z PČ + Čistý peňažný tok z IČ

Vyjadruje, koľko peňažných prostriedkov zostalo účtovnej jednotke z toho, čo vytvorila v prevádzkovej činnosti po financovaní investičnej činnosti na finančnú oblasť. Môže mať kladnú aj zápornú hodnotu. V prípade kladnej hodnoty je účtovná jednotka schopná samofinancovania, t. j. financovania z vlastných zdrojov. V prípade zápornej hodnoty účtovná jednotka nemá dostatok peňažných prostriedkov, ktoré si vytvorila v prevádzkovej činnosti ani pre investičnú oblasť a vôbec nie už pre finančnú oblasť. Preto účtovná jednotka musí vykonať analýzu, kde skúma v prípade kladnej hodnoty, ako sa vytvorené peňažné prostriedky použili, napr. účtovná jednotka vyplatila majiteľom dividendy alebo podiely na zisku, nepoužili sa vytvorené peňažné prostriedky a zvýšili stav peňažných prostriedkov a pod., a v prípade zápornej hodnoty ako účtovná jednotka pokryla nedostatok peňažných prostriedkov, napr. účtovná jednotka zvýšila svoju zadlženosť úverom, pôžičkou alebo účtovná jednotka získala peňažné prostriedky dodatočnými vkladmi a pod.

Abstrakt

Prehľad peňažných tokov tvorí významnú súčasť finančnej analýzy. Súčasťou finančnej analýzy sú aj absolútne ukazovatele na báze peňažných tokov. V tomto článku sa zaoberáme ich charakteristikou a spôsobom ich výpočtu.

Kľúčové slová: Prehľad peňažných tokov, finančná analýza, absolútne ukazovatele.

Summary

Statement of cash flows is an important part of financial analysis. The financial analysis contains as well absolute indicators on cash flows. The aim of this paper is to define these indicators and analyze the methods of their calculation.

Key words: Statement of Cash Flows, Financial analysis, Absolute indicators

JEL klasifikácia: M40, M41,

Použitá literatúra

- [1] FREIBERG, F. 1997. *Cash flow - řízení likvidity podniku*. Praha : Management Press, 1997. 150 s. ISBN 80-85603-30-6.
- [2] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.
- [3] ŠULOVSKÁ, M. – SKLENKA, M. 2008. *Analýza účtovnej závierky : cvičebnica*. Bratislava : IURA EDITION, 2008. 223 s. ISBN 978-80-8078-181-1.

Kontakt

Miloš Sklenka, Ing. PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave,
Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 766,
milossklenka@gmail.com